

«Hudaýyň saklaýjylary»

mülküniň

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

"Hudaýyň mülküniň saklaýjylary" «HUDAÝYŇ MÜLKÜNIŇ SAKLAÝJYLARY»

ýa-da syýasatda gowy adamlara ýer ýokmuka?

Häkimiýetde we oppozisiýada näçe sany ahlakly wekilimiz bar?

Ýa-da biziň özümiz ahlakly wekiller saýlap-seçip biljek derejede ahlaklymykak?

«Jumhur» ýaranlygynyň (Erdoganyň partiýasy AKP-niň we Dewlet Bahçeliniň partiýasy MHP-niň bileleşigi) Ankara munisipalitetiniň başlyklygyna hödürlän kandidatynyň baýlygynyň hasaby soralanda birinji beren jogaby näme bolupdy: «Mal-mulk biziňki däl, Hudaýyňky. Biz onuň diňe saklaýjylarydyrys».

Dogrusy, aňsat-aňsat ýatsan çykmajak, gülübem geçip bolmajak jümle bu.

Syýasy yslamçy çemeçillere göz boýamak üçin ramkaladyp, diwardan asyp goýuljak derejede möhüm.

Hamana, elmydama «diniň adyndan, Hudaýyň adyndan» hereket edýän, ähli adamlaryny yslama laýyklykda ýasaýan ýaly edip görkezýän, her edýän işini we şeýle-de hakyky diniň günä saýaýjak her bir işini «kitaba gabat getirýän» adamlaryň gelýän we gelip biläýjek nägilelikleri basyp ýatyrmak üçin ulanýan ajaýyp galkany.

Bu şeýle bir galkan welin, diňe gorananda däl, ähli agyrlygy bilen ytagat etmeýänleriň kellesine indermelerine-de ýaraýar.

* * *

Hakyky musulmanyň gözünde din bilen ahlak biri-birinden aýry göz öňüne getirilip bilinmez. A syýasy yslamçylar welin gündelik durmuşda we syýasatda ahlagy-da, ahlagyň din bilen aýrylmaz baglanychygyny-da piňine almaýar. Ýalan sözlemek, töhmet atmak, ogurlamak, öldürmek ýaly buýrukrary bermeksen gaça durmaýar. Pul, mal-mülk, wezipe edinmek babatda-da gara nebsi otukdykça otugýar.

Elbetde, gep-söz oýnatmaly bolanda, hiç kime ýeňem berenoklar. «Pul-peji o dünýä äkidip bilesiň ýok» edebiýatyny sizden has gowy bilýändirler. Emma gelip görersiňiz welin, her dürli emel-ýollar bilen gazananjasyny o dünýä äkitmek üçin ellerinden gelenini gaýgyrýan däldirler.

Munisipalitet başlyklygyna kandidatlar ýonekeýje mal-mülke, meselem, diňe bir ýüzüge eýe bolsady, hiç ýaýdanman şobada agyz dolduryp gürläp bilerdiler.

Emma yzy nul sifirlerden doly baýlyklaryny mälim etmäge aňsat-aňsat dilleri öwrülenok. Onuň ýerine dini röwüş berilen sözler bilen aň bulaşdyrmaga synanyşýarlar: «Mal-mülk meniňki däl, Hudaýyňky. Men diňe onuň saklaýjysy».

Aslynda «Hudaýa degişli» saýylýandygyna garamazdan, şol mal-mülküň «saklaýjysy» bolmak üçin her tüýsli bidüzgüncilikleri edip bilyärler.

Has köp öý, ýer, daçalar, gymmadynadan gymmat awtoulaglar, katerler, gämiler...

Elbetde, bularyň barsy Hudaýyňky...

Ýogsa-da siziň muňa şübhäñiz barmy?

Emma «şu ýalan dünýäde geçirjek 5-3 günümüziziň» dowamynda bularyň keýpini görsek erbetmi näme?
Hem seredýäň «o dünýä» diýilýän zada...
Toba estagpyrylla! Remezan aýynda adamlaryň aňyny bulaşdyryp günä goýmaň-a!

* * *

Ýokarda din bilen ahlagyň arasyndaky baglanyşygyň gürrüñini etdim, emma meseläni din bilen baglanyşdyryp almagam hökman däl.

Mesele gowy adam bolmakda.

Ýagny, bize hyzmat etmek için saýlap-seçjek adamlarymyz gowy bolmaly. Ýagny, erbet bolmaly däl. Garaýürek, ahlaksyz, wyždansyz, merhemetsiz bolmaly däl. Ýalan sözlemeli däl, töhmet atmaly däl, ogurlyk etmeli däl, hiç kimsäni ogurlamaly däl...

Ýene-de kän...

Eýse gowulyk näme diýmegini aňladýarka, halypa?

Meselem, «bir adama haýsydyr bir zada hantamaçylyj bildirmezden kömek edip» bolýarmy? (Bagışlaň, «bir adama» sözünüň ýerine «bir jandara» sözünü ulanyp bilerismi?)

Oňa merhemetli çemeleşmek, onuň bilen baglanyşykly gaýgylanmak, özüňi onuň ýerine goýup bilmek, ony diňlemegi we düşünmegi başarmak, iň bolmanda oňa üns bermek we goýmak hormat-sylag etmek mümkün bolup bilermi?

* * *

Aristotel ýagşylygy «kömek edýän adamyň özi üçin haýsydyr bir garşylyga we bähbide garaşmazdan, diňe mätäçlik duýyan adamyň bähbidine görä goşant goşmaga taýýar bolmagy» görnüşinde kesgitläpdir.

Fridrih Nişse bolsa ýagşylygy we söýgini «adamlaryň arasyndaky gatnaşyklarda iň köp bejergi täsiri bolan derman» hökmünde görýärdi.

Syýasatda, parlamentde, munisipalitetlerde we gaýry ýerlerde şuňa meňzeş kesitlemelere mynasyp adamlara gabat geldiňizmi?

Näçe sany? Ýa-da jemi sanyň näçe göterimi?

Sagçysy ýa-da çepçisi? Häkimiyetiň ýa-da oppozisiýanyň tarapdary?

Näçe sany arassa ahlakly wekilimiz bar?

Ýa bolmasa biziň özümüz? Ahlakly wekiller saýlap-seçip biljek derejede ahlaklymykak?

Näçe ene-ata we mugallym çagalara «ýagşylyk» düşünjesini, «ýagşylyk etmeginiň ýagşy ynsan bolmak üçin mejbury aýratynlykdygyny» düşündirýär?

Näçesi olary ikiýüzli ülňülerden goraýar, özüne

meñzemeýänlere-de hormat goýmagy we hoşniýetli bolmagy
ündeýär?

Näçe kişi?..

Ýeri bolýa, nokgy-nokgy edip durmaýyn (edemde nämä ýaraýar?).
Gülten Akynyň gussaly sözleri aýdanymyzda: «Ah, kimseleriň
wagty ýok, durup ince zatlaryň pikirini etmäge...»

Hakan AKSAÝ.

@AksayHakan

aksayhakan@gmail.com

16.03.2024 ý. Publisistika